

Obsah

Dějiny spisovné češtiny (800–2000): schéma	6
Úvod	7
Jak pracovat s touto knihou – O jejím uspořádání	10
Část první: Počátky kultivace národního jazyka (800–1300)	11
Kapitola pilotní. Proglas Konstantina-Cyrila jako ideový vzor kultivace jazyka	13
Kapitola 1. Čechy a tradice slověnská – „česko-slověnština“	25
Kapitola 2. Kosmas a prstonárodní čeština v tradici latinské	39
Kapitola 3. Básnictví jako jazykový experiment Píseň ostrovská „Slovo do světa stvoření“	45
Část druhá: Rozkvět jazyka a jazykového povědomí (1300–1500)	51
Kapitola 4. Kronika Dalimilova První názory na jazyk a jeho společenské funkce	53
Kapitola 5. Klaret doby Karlovy První krůčky jazykovědy české a jazykového úsilí evropeizačního	67
Kapitola 6. Hus jako reformátor jazykový Náprava jazyka – prostředek k nápravě společenské i duchovní	83
Kapitola 7. Na sklonku středověku Kritické úvahy nad stavem jazyka a nápravou češtiny – Viktorin Kornel ze Všehrd, Lactifer, Václav Písecký	95
Část třetí: Zlatý věk češtiny (1500–1620)	105
Kapitola 8. První kroky v jazykovém plánování českého standardu Jan Blahoslav a jeho předchůdci	107
Kapitola 9. Daniel Adam z Veleslavína a zlatá éra českého slovníkářství	125
Kapitola 10. Právní a skutkové postavení češtiny v předvečer Bílé hory První zákon na ochranu češtiny z r. 1615	131
Část čtvrtá: Raná doba pobělohorská. Práce záchranné (1620–1700)	137
Kapitola 11. Komenský a jeho koncept moderního slovníku – ztracený, či nalezený?..139	
Kapitola 12. „Thesaurus linguae bohemicae“ Spolupráce Rosy a Komenského přes čas, prostor i náboženské bariéry	145
Kapitola 13. Čeština a statečný boj našich jezuitů za ni i za sebe samé	163
Část pátá: Pozdní doba pobělohorská – předdveří obrození (1700–1800)	177
Kapitola 14. Na přelomu století. Obrany jazyka a „Slovář český“	179
Kapitola 15. Předobrozenecké peripetie a inspirace české gramatiky Gramatika Rosova (1672), Doležalova (1746) a Dobrovského (1809/19)	191
Kapitola 16. První profesor češtiny Pelcl čili loučení s minulostí	207

Přílohy

A1. Absolutorium – Vývoj české jazykové mysli v citátech	225
A2. Synopse pojmů a slov pro tisícileté ideje	230
A3. Tisícileté ideje v citátech	
A. Tradice česko-slovenská – 9.–13. století	231
B. Období klasické – 14.–15. století	233
C. Přelom věků – první systematický pokus definovat lingvoekologii	235
D. 16. století – příspěvek bratrský	237
E. Období předbělohorské zvané zlatým věkem češtiny	239
F. Raná doba pobělohorská – první práce záchranné	241
G. Jezuité a jiní zachránci ohrožené češtiny	245
H. Na prahu obrození – František Martin Pelcl (1734–1801)	248
A4. Dodatek – Na rozhraní doby bělohorské	253
R1. Rejstřík předmětů, pojmů a idejí	255
R2. Rejstřík jazyků	267
R3. Rejstřík jmen	270
R4. Seznam ilustrací a reprodukcí	276
Slovo na závěr	278
Základní literatura (v chronologickém sledu)	279
Zkratky a jiné vysvětlivky	280
English summary	281
Русское резюме	287

Cyryl a Metoděj

Kosmas

Karel IV.

Jan Hus

Viktorin Kornel

Jan Blahoslav

Veleslavín

J. A. Komenský

B. Balbín

F. M. Pelcl